

проблематики в складних умовах тогочасного суспільства. Багато науковців та філософів досліджували різносторонні аспекти філософії Макса Шелера, порівнювали її з ідеями інших вчених, таким чином розглядаючи її в контексті світової філософської думки.

Вчення Макса Шелера про людину у творі "Становище людини в космосі" має велике значення для освіти і педагогічної діяльності. Існування та функціонування цінностей в соціальному житті особистості пов'язане з етикою та мораллю людини, що показує її гуманістичне покликання, антропологічний характер і культурологічне призначення. Тому, сама проблема цінностей виявляється як система ціннісних орієнтацій особистості.

Отже, основною ознакою, яка вирізняє людину у Всесвіті є її здатність бути неповторною та прагнення до самовдосконалення. Проте, людина є істотою свідомою та відповідальною, тому вона зобов'язана враховувати цінності, інтереси та прислуховуватись до думки інших людей, а також усвідомлювати особисту причетність до духовної, соціальної, культурної та історичної цілісності.

Вовк О.

Науковий керівник – доц. Поперечна Г.А.

АНАЛІЗ САМОГУБСТВА З ОПОРОЮ НА ТВІР АЛЬБЕРА КАМЮ «МІФ ПРО СІЗІФА»

Багато людей помирає тому, що життя для них втрачає сенс. З цього я роблю висновок, що питання про сенс життя найважливіше. У цьому есе мені хотілося б розглянути самогубство з точки зору абсурдності цього явища. Кінцевою метою мого есе є проаналізувати безпосередньо самогубство з опорою на твір Альбера Камю «Міф про Сізіфа». Насправді цей твір є міфом про абсурд, але якщо зазирнути глибше і вдатися до філософських міркувань, то ми можемо побачити дещо інший сенс.

У французькій філософії середини ХХ ст. проблема абсурду стала однією з найважливіших. Ця проблема пов'язана, в першу чергу, з філософією екзистенціалізму, а насамперед творчістю Альбера Камю. Камю підніс проблему абсурду до рівня найважливіших проблем людства. Оскільки одним з основних завдань екзистенціалізму є усвідомлення змісту людського існування, то серед мислителів – екзистенціалістів не було жодного, хто б заперечував сенс життя. Проблема абсурду у Камю розкривається у його філософських працях, а також у художніх творах. Щоб підсумувати свої міркування про абсурд, він наводить нам «Міф про Сізіфа». Боги вирішили покарати Сізіфа за його непокору та земні потяги, присудивши щодня піднімати величезний камінь на вершину гори, звідки він щораз скочувався вниз. Вони думали, що немає у світі більш жакликої кари, ніж виконання непотрібної безнадійної роботи. Тому, на мою думку, герой є абсурдною людиною. Абсурдна людина Камю проголошує бунт проти всіх богів. Ненависть до смерті та бажання жити завдали йому страшних мук. Можу лише уявити собі, яка сила необхідна, щоб зрушити камінь з місця, покотити його вгору і повторювати це знову і знову. Я переконана, що саме тоді Сізіф вивисується над своєю долею. Доля Сізіфа у його руках, камінь - його власна турбота, він хазяїн своєї долі. Сізіф зумів повернути свою кару у звинувачення богів, у засвідчення сили непокірності його духу. Неважливо чи підйом Сізіфа на гору проходив у муках чи у радості, найголовніше те, що герой усвідомлює, що все добре. Для Камю, Сізіф - розумна людина, яка приречена на вічне протистояння абсурду. Я вважаю, що усвідомлення абсурду у даному випадку, приводить не до самогубства, а до перемоги, до щастя.

Абсурдність праці Сізіфа і має на увазі Камю, і тому додає своїй філософській праці підзаголовок «Есе про абсурд». Абсурдність Сізіфовой праці стає філософським узагальненням щодо буття людини у цілому. Життя людини не має розумної мети, не виправдане жодними з аргументів, які ми їх вкладаємо у поняття «сенс буття». Абсурдність буття, уявлення про світ як про царство хаосу і випадковості - основа його праці. Я глибоко переконана, що головною постає думка про те, що людина відповідальна сама за себе, людині доводиться жертвувати собою, аби виправдати своє існування. Тому, вже з самого народження, вона закинута у цей світ поза своєю волею і бажанням. З моменту появи вона отримує від природи й смертний вирок, термін виконання якого їй невідомий. Найважливіші істини щодо самого себе і світу, людина відкриває за допомогою почуттів. Це відчуття, яке характеризує буття людини-відчуття абсурдності. Я думаю, якщо для абсурду необхідні людина і світ, то зникнення одного з них, означатиме і припинення абсурду.

Камю визначив абсурд як основну проблему людського буття. У першу чергу він звертається до проблеми самогубства, тому у «Міфі про Сізіфа» він акцентує: «Існує лише одна по-справжньому поважна філософська проблема - проблема самогубства. Вирішити, варте чи не варте життя того, щоб бути прожитим, - отже, відповісти на головне питання філософії.» У Камю самогубство тлумачиться як явище соціальне, але на мою думку, причини його заховані у глибоко суб'єктивних переживаннях. Почуття абсурду, до якого людина здатна дійти внаслідок розладу між самою собою і своїм життям, може стати для людини причиною самогубства. Саме зв'язку між абсурдом та самогубством і присвячене есе «Міф про Сізіфа». Він найперше розглядає питання, чи спонукає абсурд до смерті та висуває на перший план питання про виходи з цього стану. На думку філософа, зі стану абсурду є лише два виходи: самогубство фізичне і самогубство філософське.

Філософське самогубство є досить незвичайним, оскільки прозорість мислення людини замінюється ілюзіями, бажане сприймається за дійсне. Очевидна беззмисловність цього світу не зникає, а просто замасковується, проте людина цього не помічає та примиряється з долею. До того часу, поки людина не усвідомлює своєї долі, вона не усвідомлює абсурду. Абсурд існує лише в людській свідомості, він виникає з протистояння людської свідомості нерозумному світові, з усвідомленням людиною своєї минулості. На мою думку, усвідомлення абсурду - це стан людини, яка усвідомила, що життя не варте того, щоб бути прожитим, отже разом зі смертю зникає й абсурд. Але для мене залишилось важливим інше - якщо життя не має сенсу, то який інший вихід, крім самогубства. Камю шукав іншого виходу з абсурду, бо вважав, що ті два шляхи є неправильними, для нього цим виходом став бунт. Бунт народжується усвідомленням побаченого абсурду, усвідомленням несправедливої й незрозумілої долі людини. Отже, він приходить до усвідомлення, що "для того, щоб жити, людина повинна бунтувати". На мою думку, бунт надає цінності людському життю.

Якщо основним питанням філософії Камю є питання самогубства, то я вважаю, що необхідно зрозуміти чому люди добровільно йдуть із цього світу і чому залишаються. Для мене, залишитися у цьому світі - означає вести безперервну боротьбу, коли у людини відсутня надія, але вона не впадає у відчай.

Самогубство є вічною проблемою сучасності. Проблема самогубства завжди існувала і буде існувати. Читаючи працю Камю, я прийшла до висновку, що абсурд – це все, що нас оточує. Тоді самогубство – це теж абсурд, бо навіщо себе вбивати, якщо тобі життя дане, щоб жити. Життя – це абсурд: навіщо жити, якщо ти знаєш, що все одно помреш. Самогубство це усвідомлення своєї безпорадності та пригніченості. Людина перестає бачити сенс у житті, вона позбавляється певних ілюзій і стає сторонньою в цьому світі. Безсумнівно, самогубство пов'язане з індивідуальним мисленням. Здійснюючи подібний вчинок, людина оперує своїм ставленням до навколишнього світу, самосприйняттям та ставленням до сенсу життя. У мене одразу виникає питання : сильна чи слабка та людина, що вирішується на самогубство. З одного боку, це сміливий крок, бо наважуючись на це, людина розуміє, що звідти немає повернення. З іншого боку, це слабкість, коли людина вибирає найлегший спосіб : не розв'язання проблеми, а ухилення від неї. Життя кожної людини абсурдне певною мірою. Кожен бореться з перешкодами долі, прагнучи підкорити її собі, та коли немає вже сили та надії боротися, людина в кінцевому результаті задає собі питання : навіщо вона народилася та яке її призначення. Знаходячись у такій критичній ситуації, перед нею зазвичай постає два питання: як покінчити з життям і навіщо його продовжувати. Саме між ними постає вибір.

Питання про сенс буття і пошуки самого себе є актуальними для людей будь-якого віку, та підлітки ставляться до цього більш чутливо. Перехідний вік — час активного дослідження свого місця у житті, та іноді такі пошуки приводять дитину у глухий кут, вона перестає бачити сенс свого життя. Часто молоді люди зовсім не усвідомлюють усієї сутності смерті, роблячи останній крок. Для них стають важливішими роздуми над значенням смерті, ніж роздуми про сенс життя. Нерідко підлітки, які залишаються на самоті звертаються до мережі Інтернет, як пошуку у виході зі своєї ситуації. У соціальних мережах є дуже багато інформації на рахунок питань про життя і смерті. Як показує нам статистика, то найчастіше підлітки схильються до вибору смерті. Нещодавно, в соціальних мережах досить стрімко поширювалися так звані «групи смерті». Багато хлопців і дівчат підліткового віку вже стикалися з дорослими проблемами. Нерозуміння батьків, невизначеність майбутнього, нерозділена любов, страх самотності, приниження однокласників – це все може зламати дитину. І тому, до підлітка пригніченого цими речами приходять думки про те, що тут не так вже й добре, як може бути. Втілювати думки в реальність підліткам допомагають саме ці групи. Адміністратори смертельних груп завжди напоготові з уявною підтримкою, розумінням, великою кількістю картинок з сумними пейзажами та словами про безвихідь. Цей підхід забезпечує довіру з боку дітей, оскільки так організатори компенсують нестачу любові, яку дітям недодали близькі. Я думаю, що таким чином, дітей зомбують, вони починають мислити не своїми думками, і в кінцевому результаті підліткам нав'язують псевдоцінності. Не дивно, що сучасна молодь сповідує псевдоцінності, оскільки їх насадження відбувається під впливом соціальних мереж та інших чинників, які перешкоджають самореалізації молоді. Такі ігри зі смертю, є результатом відчуття абсурдності цього світу підлітками.

Отже, якщо підсумувати все вищесказане, то виходить, що наш світ не розумний, відчужений, наповнений абсурдом, в якому людина теж є не раціональною істотою. Рано чи пізно, вона усвідомлює, що її буття не має сенсу, вона переконується в абсурдності цього світу, і звісно, людський розум заповоняють думки про смерть. Мені здається, що відповіді на питання : «Чи варте життя того, щоб його прожити ? », кожна людина мусить знайти у власних умовиводах. У такому випадку важливо згадати те, що кожний сприймає навколишній світ по-різному. Покінчити життя самогубством, означає здатися у боротьбі із цим життям, самим собою і своїми страхами. Хоча я знаю, що програю у цій боротьбі, бо на всіх чекає смерть, але я не хочу здаватися без бою. Тому, я думаю, для того, щоб у людини не виникало бажання піти з цього світу, їй необхідне почуття гармонії. Людині треба навчитися жити в злагоді з собою, для того, щоб уникнути внутрішнього розколу. Ця суперечність виникає через те, що ми прагнемо все звести до мислення, зрозуміти реальність за допомогою логіки. Мені

було дуже цікаво прочитати давньогрецький міф та дізнатися про Альбера Камю, як про філософа більше. Думаю кожен, хто прочитав «Міф про Сізіфа» найперше зміцниться духовно та зрозуміє, що майбутнє у його руках. Особисто для мене, «Міф про Сізіфа» постає своєрідним гуманістичним маніфестом, оскільки закликає продовжувати жити, не зважаючи на всі труднощі, що трапляються на шляху. Ми, як і герой повинні бути сильними та витривалими. На мій погляд, життя варте того, щоб його прожити, оскільки безглуздо позбутися задоволення спробувати прожити життя, в якому є стільки прекрасного, і в результаті зрозуміти, що це було варте того. Якщо життя подароване людині, то в ньому є сенс!

Козбур А.

Науковий керівник- доц. Поперечна Г. А.

ЧИ МОЖЛИВА ІДЕАЛЬНА ДЕРЖАВА У СУЧАСНОМУ СВІТІ?

Сьогодні, як і тисячі років назад, на моє переконання, немає однозначного поняття ідеальної держави, як немає єдино-правильної думки серед людей у баченні ідеальної держави. Тому, що ідеали держави завжди будуть формуватися в призмах мільйонів суб'єктів її пізнання, роздумів та ідей. Сотні держав пройшли від давнини, починаючи з примітивних соціальних груп до сьогодення, де державотворчими процесами є нації, класи, ідеології та соціально-правові інститути. Протягом історії різні суб'єкти по-різному бачили ідеальність держави, де для завойовників була ідеальна імперія - для поневолених - вільна держава, де для гнобителів та тиранів була ідеальна авторитарна держава, для простого люду - республіка. Проте, це питання однозначно не може бути без відповіді, тому я постараюсь прийти хоча б до єдиного узагальнення.

Історичний та біологічний прогрес протягом історії сучасної людини нагородив її не тільки знаряддями праці, але і можливістю передавати культурні надбання та історичну спадщину попередніх поколінь наступним, що дозволило людині розумній вийти за рамки досвіду одного покоління, і цей досвід накопичувати і множити. Так почали виникати перші соціальні общини, племена і поселення, які вже тоді мали ознаки «мікродержав». Тоді появилися перші ознаки державності, як примітивна фінансова система, влада у вигляді вождя або лідера, який приймав рішення, судив та визначав правила існування общин, каста воїнів, які були інструментом захисту від зовнішніх загроз, так і засобом політичної волі вождя. Всі решта учасники займалися різним ремеслом, проте віддавали частину набутих цінностей для утримання тодішніх «державних службовців» в заміну на базові потреби у вигляді безпеки, правосуддя та містично-культурних потреб, які в подальшому розвитку держави розділились на духовні та культурні. Якщо взяти в загальних рисах, то така держава існує і дотепер.

З ростом населення та культурної спадщини людства общини об'єднувались добровільно та примусово і формували етноси, об'єднувались та поглинали інші етноси, виникали складні державні утворення на територіях їхнього проживання. Ущільнювався і політичний та державний досвід, який дав можливість людям будувати цілі цивілізації та ускладнювати поділ людей на класи та соціальні групи. В різних цивілізаціях розвивалися різні правила державного будівництва в залежності від історичних подій, ідей та, найбанальніше, політичної боротьби та інтриг, які в зачасту використовували державу як символ найвищої влади для власної самореалізації. В один переломний для людства момент, політика та держава настільки переплелись, що стали невід'ємними один від одного. Саме в цей ранній період, після низки державницьких експериментів, монополію здобули монархії, які керували цивілізованими державами більшу частину їхньої історії, проте це були лише політичні механізми, державні ознаки майже лишались ті самі.

Людина, як істота соціальна, постійно інтегрується в складніші соціуми, подібно клітинам, які формують організм. Починаючи від сім'ї, общини і закінчуючи націями і державними проектами, цей процес і досі триває в світлі сучасних процесів глобалізації. Тут і починається основна розбіжність ідеалізації держави з точки зору звичайного її учасника та суб'єктів її управління, так як звичайний учасник держави опирається в основному на соціальні потреби і поверхневі економічно-політичні процеси. В той час, як суб'єкти управління бачать державу, як великий організм, з власними глобальними геополітичними потребами та інтересами, де соціально-економічний стан є лише станом здоров'я, якщо взяти в грубому порівнянні, але далеко не завжди головним пріоритетом, як для більшості її учасників. Тут держава може нехтувати інтересами своїх учасників для досягнення своїх цілей. Протягом всієї історії людства цілі завжди були далеко суб'єктивними. До сучасних держав мало рішень приймалось спеціальними інтелектуальними організаціями, а приймались одноосібно і ґрунтувались на амбіціях, пісі, марносластві та жадності. Такі держави були узурпаторськими і паразитичними, і були ідеальними, виключно, для правлячої еліти і свити, яка її обслуговувала. Є і друга сторона медалі, де талановиті державники, проти інтересів громадян розширювали території держави та множили багатство і добробут. Проте, найчастіше, держава сама нав'язує своїм громадянам правильні ідеали держави добровільно чи примусово, і, враховуючи рівень освіченості населення, це майже завжди було успішно. А на сучасному етапі, з появою державної пропаганди, держава може доводити суспільну думку до абсурду.

Отже, протягом своєї історії людство пройшло чимало форм правління та державних формувань, проте, не можна категорично стверджувати, що є якісь ідеальніші за інші держави. Кожна форма державного